



Atomový zákon

č. 263/2016 Sb.

- opuštěné Ra zdroje, skladování URZ.

Seminář 23.6.2017, Petr Schmutzer, SÚJB



Národní strategie k zabezpečení radionuklidových zdrojů pro případ nálezu (záchytu) opuštěných zdrojů.

- základním prvkem prevence vzniku „opuštěného zdroje“ je vydávání povolení k jednotlivým činnostem, nebo její registrace,
- důležité informace týkající se Ra zdroje jsou předkládány SÚJB (§ 25 NAZ) po celou dobu jeho životnosti (zprávy, inventury, protokoly, kontroly),
- v případě, že subjekt zaniká, jeho zdroje musí převzít jiný subjekt s povolením SÚJB k nakládání se ZIZ,
- v legislativě jsou implementovány požadavky např. Code of the Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources na zabránění ztráty kontroly radionuklidového zdroje,
- nové požadavky na zabezpečení radionuklidových zdrojů - kategorie zabezpečení,



Národní strategie k zabezpečení radionuklidových zdrojů pro případ nálezu (záchytu) opuštěných zdrojů.

- v legislativě reflektována ustanovení Směrnice Rady 2013/59/EURATOM - zaměřené na neradiační pracoviště s větší pravděpodobností výskytu opuštěného zdroje (provozy zabývající se veškerou manipulací a zpracováním kovového odpadu),
- předávání informací mezi dozorovými orgány, např. pokud dojde-li k zachycení opuštěného zdroje v rámci mezinárodní přepravy, je kontaktován příslušný úřad v zemi původu a je postupováno ve vzájemné spolupráci se zohledněním parametrů zachyceného zdroje.



Opuštěný radionuklidový zdroj

§ 60 NAZ

Pro účely zákona se opuštěným zdrojem rozumí radionuklidový zdroj, který není pod dozorem stanoveným právními předpisy, zejména pokud **pod dozorem** stanoveným právními předpisy **nikdy nebyl, byl opuštěn nebo ztracen** držitelem, **byl držiteli odcizen** anebo jej **držitel nabyt náhodně** nebo bez oznámení Úřadu.



§ 191 odst. 5 NAZ

Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která je provozovatelem zařízení určeného k tavbě, shromažďování nebo zpracování kovového šrotu, **se dopustí správního deliktu tím, že**

- a) nepřijme opatření k vyhledávání opuštěného zdroje podle § 91 odst. 1 (informování o účincích zdroje, poučení jak zdroj rozeznat, poučení jak postupovat při nález, pravidelné proškolení),
- b) nesplní vůči pracovníkovi, který může být vystaven ionizujícímu záření z opuštěného zdroje, některou z povinností podle § 91 odst. 1 písm. a) až d),
- c) při nález opuštěného zdroje nezajistí radiační ochranu fyzických osob podle § 91 odst. 2 písm. a) bodu 1 (zajistí v první řadě sám, dále bude kontaktovat DP s povolením k detekci, dohledání a identifikaci zdroje).



Podle dřívější vyhlášky č. 307/2002 Sb. bylo možné v rámci povolení k nakládání se ZIZ radionuklidového zdroje skladovat přímo u DP (§ 36 písm. f)

§ 36 Způsoby nakládání se zdroji ionizujícího záření vyžadující povolení

- a) výroba ZIZ,
- b) dovoz ZIZ,
- c) vývoz ZIZ,
- d) distribuce ZIZ,
- e) instalace nebo uvádění do provozu ZIZ,
- f) skladování radionuklidových zářičů,
- g) používání ZIZ,
- h) hodnocení vlastností ZIZ,
- i) opravy ZIZ,
- j) nakládání s produkty hornické činnosti vzniklými při těžbě a zpracování U rudy.



Nově, podle § 9 odst. 2 písm. f) bod 6 NAZ je možné skladování radionuklidových zdrojů pouze jako:

- provozování uznaného skladu za účelem skladování radionuklidového zdroje,
- jedná se o nakládání se ZIZ ve smyslu provozování uznaného skladu (ne používání ZIZ).

Z výše uvedených důvodů bude účelné, aby v ČR uznané sklady byly.

Podle § 19 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 422/2016 Sb. je uznaný sklad klasifikován jako pracoviště III. kategorie.



Důvody (smysl) existence uznaných skladů?

➤ § 90 odst. 1, 3 a 4 NAZ (zvláštní povinnosti při nakládání s Ra zdrojem)

Odst. 1

Držitel povolení, který má v držbě radionuklidový zdroj, pro který již nemá další využití, je povinen jej předat neprodleně jeho dodavateli, uznanému skladu, držiteli povolení k nakládání s radioaktivním odpadem nebo jinému oprávněnému uživateli.

Odst. 3

DP, který má v držbě jednoduchý nebo významný radionuklidový zdroj, jehož využití nepředpokládá po dobu delší než 12 měsíců, je povinen jej předat na své náklady ke skladování do uznaného skladu.

Odst. 4

DP k nakládání s radionuklidovým zdrojem, na kterého bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, je povinen neprodleně po nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku předat na své náklady radionuklidový zdroj, pro nějž nemá využití, ke skladování do uznaného skladu. Náklady na skladování radionuklidového zdroje a na jeho konečné zneškodnění jsou součástí nákladů správy majetkové podstaty.



Uznaný sklad - pracoviště III. kategorie - zajištění soustavného dohledu nad RO

§ 72 zákona NAZ – DP k provozu pracoviště III. kategorie je povinen zajistit soustavný dohled nad RO v rozsahu odpovídajícím vykonávané činnosti a způsobu nakládání se ZIZ.

Požadavky na vykonávání činností zvláště důležitých z hlediska RO resp. vykonávání soustavného dohledu jsou stanoveny [vyhláškou SÚJB č. 409/2016 Sb.](#)

Vykonávání soustavného dohledu na pracovišti III. kategorie (stupeň vzdělání):

1. dohlížejíci osobou (VŠ vzdělání - § 7 písm. b) bod 1 vyhlášky)
2. osoba s přímým dohledem nad RO (střední vzdělání s maturitou - § 7 písm. h) vyhlášky).



Dokumentace k provozování pracoviště III. kategorie - uznaného skladu

Příloha č. 1 NAZ bod 2 písm. f)

- odůvodnění činnosti,
- specifikace ZIZ,
- popis vymezení sledovaného pásma,
- postupy optimalizace radiační ochrany,
- přehled pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany,
- program monitorování,
- vymezení kontrolovaného pásma, předpokládaný počet fyzických osob pracujících v něm a způsob zábrany vstupu nepovolanému do tohoto pásma,
- analýza a hodnocení radiační mimořádné události,
- vnitřní havarijní plán pro nakládání se ZIZ,
- program zajištění radiační ochrany (ne systém řízení, nejedná se o používání ZIZ).



Závěrem:

- skladování radionuklidových zdrojů již není součástí povolení k používání zdrojů,
- nově mají možnost skladovat Ra zdroje pouze DP k provozování uznaného skladu (§ 9 odst. 6 NAZ),
- stará povolení budou muset být upravena v souladu s novými požadavky NAZ resp. dokumentace související s touto činností,
- je žádoucí v ČR vytvořit několik uznaných skladů Ra zdrojů.



Děkuji za pozornost.